

Fractie van der Veen
De heer J. van der Veen
Raadhuisplein 1
9501 SZ STADSKANAAL

uw kenmerk geen
uw brief van 5 juli 2024
ons kenmerk Z-24-138325/D/24/339238
bijlagen -
onderwerp beantwoording schriftelijke vragen

Stadskanaal 25 juli 2024
Datum verzending 25 juli 2024

Geacht Raadslid ,

U heeft ons college op grond van artikel 50 van het Reglement van Orde schriftelijke vragen gesteld inzake het toepassen van PFAS in het Ceresmeer. In deze brief geven wij u antwoord op de door u gestelde vragen. Deze vragen zijn in samenwerking met waterschap Hunze en Aa's beantwoord. Het waterschap Hunze en Aa's is namelijk bevoegd gezag voor het toepassen van grond en baggerspecie voor het dempen van het Ceresmeer.

Voordat uw vragen worden beantwoord, willen wij u graag de aanleiding tot het toepassen van PFAS houdende grond en baggerspecie in o.a. het Ceresmeer schetsen.

Door het wijdverbreide gebruik en door emissies en incidenten worden PFAS inmiddels in Nederland, en breder in Europa, niet alleen bij puntbronnen, maar ook als diffuse verontreiniging in bodem, grondwater en oppervlaktewater aangetroffen. Dit wijdverspreide voorkomen van PFAS was aanleiding voor het ministerie van IenW om het RIVM te vragen onderzoek te doen naar het voorkomen, de eigenschappen en de risico's van PFAS. In juli 2019 volgde hieruit het Tijdelijk Handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie.

Het voorkomen van PFAS in grond en baggerspecie leidde tot stagnatie bij werkzaamheden, omdat de vrijkomende grond en baggerspecie niet kon worden afgezet. PFAS was een zogenaamde onbekende stof, een stof waar nog geen normen voor waren, en deze stoffen mogen niet toegepast worden. Tijdelijk mocht dus nergens PFAS houdende grond en baggerspecie worden toegepast. Deze stagnatie leidde tot aanzienlijke maatschappelijke kosten, doordat baggerwerkzaamheden werden uitgesteld en onder andere infrastructurele werken en woningbouwprojecten vertraging opliepen of stil kwamen te liggen.

Verder onderzoek van het RIVM naar het gedrag van PFAS houdende grond en baggerspecie, is gebruikt ter onderbouwing van toepassingsnormen van grond en baggerspecie op landbodem en in oppervlaktewater.

Op dit moment vindt er sanering plaats van het Ceresmeer, bestaande uit het dempen daarvan. Voor het dempen mag grond en baggerspecie worden toegepast die maximaal aan de klasse industrie of klasse B (benaming voor baggerspecie met kwaliteit dat voldoet aan maximaal klasse industrie) voldoet. Het gebied krijgt na de demping de bestemming industrie. Hierover zijn de omwonenden van het Ceresmeer in het verleden uitgebreid geïnformeerd.

Voor de toetsing of een partij grond of baggerspecie in het Ceresmeer mag worden toegepast is er sinds 2019 PFAS als parameter bijgekomen. Het gehalte aan PFAS in de grond of baggerspecie mag conform saneringsplan maximaal de klasse industrie zijn.

Voorafgaand aan het Handelingskader was PFAS niet bekend en werd dan ook niet gemeten. Voor de vrijliggende diepe plassen (zoals het Ceresmeer) die al gedempt of verondiept werden is door het rijk besloten, omdat in deze plassen naar alle waarschijnlijkheid al grond en baggerspecie met PFAS was toegepast, dat hier grond en baggerspecie toegepast mocht worden met PFAS, zoals in het handelingskader vastgelegd.

Vraag 1: Wanneer is het besluit genomen om baggerspecie en grond met PFAS in het Ceresmeer op te slaan? En sinds wanneer vindt opslag plaats?

Antwoord 1: Er wordt geen grond opgeslagen, enkel toegepast, met als uiteindelijk toepassingsdoel het ontwikkelen van industrieterrein. Toepassen van grond en baggerspecie in het Ceresmeer vindt plaats vanaf eind 2014. Op 2 juli 2020 heeft het ministerie van IenW het tijdelijk handelingskader voor het hergebruik van PFAS houdende grond en baggerspecie herijkt. Vanaf die datum mag PFAS houdende grond en baggerspecie ook voor het dempen en verondiepen van diepe plassen worden toegepast die al deels verondiept waren voor 2019. De in het handelingskader vastgelegde toepassingsnormen zijn ook van toepassing op het toepassen van grond en baggerspecie in het Ceresmeer.

Vraag 2: Is opslag schadelijk voor de inwoners en flora en fauna.

Antwoord 2: De door het rijk opgestelde toepassingsnormen zijn gebaseerd op het beschermen van mens en milieu en wetenschappelijk onderbouwd. Er worden daarom geen schadelijke gevolgen verwacht voor het toepassen van PFAS houdende grond en baggerspecie in het Ceresmeer.

Vraag 3: Wat zijn de geldende normen.

Antwoord 3: de huidige normen voor toepassing van PFAS op landbodem zijn:

- Landbouw/natuur: 1,4 µg/kg droge stof (0,0000014 g/kg)
- Wonen/industrie 3,0 µg/kg droge stof (0,000003 g/kg)

De normen voor toepassen van PFAS in oppervlaktewater (zoals het Ceresmeer) zijn:

- In alle gevallen 0,8 µg/kg droge stof (0,0000008 g/kg)

Deze normen en de verschillende versies van het handelingskader kunt u vinden op:

<https://iplo.nl/thema/bodem/regelgeving/hergebruik-bouwstoffen-grond-baggerspecie/kwaliteitseisen-toepassen-grond-baggerspecie/handelingskader-pfas/>

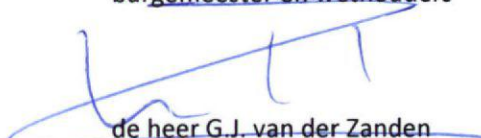
Vraag 4: De inwoners van Cereswijk zeggen dat zij nooit zijn meegenomen in de plannen hierover. Is hieromtrent communicatie richting de inwoners geweest? Zo ja, wanneer en op welke wijze.

Antwoord 4: Over het toepassen van met PFAS houdende grond en baggerspecie is geen gerichte communicatie richting omwonenden geweest. De toepassing is algemeen landelijk beleid voor grondverzet, zowel op landbodem en waterbodem als voor het verondiepen van diepe plassen. Conform het saneringsplan (waarover ten tijde van het opstellen wel uitgebreid is gecommuniceerd) mag grond en baggerspecie dat voldoet aan maximaal de klasse industrie en klasse B (baggerspecie met kwaliteit dat voldoet aan maximaal klasse industrie) in het Ceresmeer worden toegepast. Door voortschrijdend inzicht is daar de parameter PFAS in 2019 als extra toetsingsnorm aan toegevoegd. Er is in die zin geen verandering ten opzichte van het door de provincie Groningen goedgekeurde saneringsplan opgetreden en daardoor ook geen gerichte communicatie naar omwonenden geweest.

Vraag 5: Is het mogelijk om het eerder genomen besluit terug te draaien.

Antwoord 5: Er zijn geen verruimde normen voor het Ceresmeer ten opzichte van andere al deels gedempte vrijliggende diepe plassen en ander regionaal oppervlaktewater en de landbodem. Hierover zijn geen regionale besluiten genomen. Het besluit is een algemeen landelijk geldend en kan niet door de gemeente Stadskanaal of waterschap Hunze en Aa's worden teruggedraaid.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders

de heer G.J. van der Zanden
secretaris

de heer K. Sloots
burgemeester